

Asia: VN/16944/2020

Kotimaisen kalan edistämishjelma

Ohjelman visio ja strategiset valinnat

Ovatko ohjelman visio ja strategiset valinnat onnistuneita? Miten niitä tulisi kehittää?

Ohjelmassa ei huomioida lainkaan eläinten hyvinvointia ja sen parantamista. Lausuntopyyntöön lopussa tarkennamme näkemyksiämme tästä ja miksi tämä tulisi huomioida tärkeänä osana strategiaa.

Tavoitteet

Onko ohjelmalla tavoiteltavat vaikutukset tunnistettu oikein?

-

Kuinka realistisina pidät yllä esitettyjä tavoitteita?

-

Miten muuten haluaisit kommentoida ohjelman tavoitteita?

-

1. Kuluttaja- ja markkinalähtöisyyden vahvistaminen

Mitä allaolevista toimenpiteistä pidät tärkeimpänä ja vaikuttavimpana?

-

Miten ehdotettuja toimenpiteitä pitäisi kehittää? Mitä muita toimenpiteitä ehdottaisit?

-

2. Uudistuminen kasvun vauhdittajana

Mitä ehdotetuista toimenpiteistä pidät tärkeimpänä ja vaikuttavimpana?

-

Miten ehdotettuja toimenpiteitä pitäisi kehittää? Mitä muita toimenpiteitä ehdottaisit?

-

3. Alkutuotannon edellytysten parantaminen

Mitä ehdotetuista toimenpiteistä pidät tärkeimpänä ja vaikuttavimpana?

-

Miten ehdotettuja toimenpiteitä pitäisi kehittää? Mitä muita toimenpiteitä ehdottaisit?

-

4. Kasvu perustuu kestävyteen ja vastuulliseen toimintaan

Mitä ehdotetuista toimenpiteistä pidät tärkeimpänä ja vaikuttavimpana?

-

Miten ehdotettuja toimenpiteitä pitäisi kehittää? Mitä muita toimenpiteitä ehdottaisit?

Tähän osaan tulisi lisätä toimenpidesuunnitelma kalojen hyvinvoinnin parantamiseksi.

Palaute ohjelman ympäristövaikutusten arvioinnista

Mitä palautetta haluaisit antaa ohjelman ympäristövaikutusten arvioinnista?

-

Muu palaute

Mitä muuta palautetta haluaisit antaa ohjelmasta?

Animalia tarkastelee kalansyöntiä, kalastusta ja kalankasvatusta ensisijaisesti eläinten hyvinvoinnin ja eläinten oikeuksien näkökulmasta.

Ohjelman luonnoksessa linjataan, että kalan käytön lisäämisellä olisi monipuoliset myönteiset vaikutukset suomalaiseen yhteiskuntaan. Kalaa korostetaan ilmastoystävällisenä tulevaisuuden ruokana ja kalankasvatuksessa nähdään erityistä kasvunvaraa Suomessa. Samoin kalastetun kalan käyttöä ihmisravinnoksi pyritään lisäämään. Kotimaisen kalan kulutus halutaan tuplata vuoteen 2027 mennessä.

Edistämishojelman yksi tavoiteltu vaikutus on kestävyys ja vastuullisuus. Animalia pitää tärkeänä, että kalataloudessa huomioidaan ympäristöllinen kestävyys, ravinnekuorma ja ruokahävikki. Samanaikaisesti on hälyttävää, että ohjelman luonnoksessa ei huomioida eläinten hyvinvointikysymyksiä ollenkaan.

Tutkimus osoittaa, että kaloilla on monia muihin tuotannossa käytettäviin eläimiin rinnastuvia ominaisuuksia. Tieteellisen konsensuksen mukaan kalat tuntevat kipua ja niillä on edistyneitä kognitiivisia kykyjä sekä sosiaalisia tarpeita. Kaikessa kaloja koskevassa toiminnassa pitäisi huomioida sen vaikutukset kalojen hyvinvointiin.

Keskeisiä kasvatettavien kalojen hyvinvointiongelmia ovat liian ahtaat ja virikkeettömät kasvatusolosuhteet sekä lopetukseen liittyvät ongelmat. Lisäksi kalojen hyvinvointia koskeva tilastointi on riittämätöntä. Suomessa yleisesti käytössä oleva hiilidioksiditainnutus voi kestää useita minutteja ja aiheuttaa pakoliikkeitä kaloissa. Kalankasvattamoissa kalojen kylkisuomuissa esiintyy vaurioita, jotka ovat seurausta liian tiiviissä oloissa liikkumisesta.

Euroopan Unionin neuvoston lopetusasetuksessa N:o 1099/2009 todetaan: ”Eläimiä tulee varjella vältettävissä olevalta kivulta, tuskalta ja kärsimykseltä lopetuksen ja siihen liittyvien toimien aikana.” Eläinten terveysjärjestö OIE on todennut hiilidioksiditainnutuksen haitalliseksi kalojen terveydelle ja suosittelee mekaanisen iskutainnutuksen tai sähkötainnutuksen käyttöä sen sijaan. Norjassa hiilidioksiditainnutus on kielletty vuonna 2007.

Suomessa kalojen hyvinvoinnin lakiin perustuva säätely on puutteellista. Kalojen kasvatustiheyttä ei säädellä riittävän yksityiskohtaisesti eikä virikeympäristöön oteta kantaa. Valtioneuvoston asetus viljeltävien kalojen suojelusta (812/2010) vaatisi uudistamista perustuen uusimpaan eläintieteelliseen tutkimustietoon kalalajien tarpeista. Volyymikalastuksen osalta kalojen tainnuttamatta jättäminen on merkittävä hyvinvointiongelma, johon tulisi puuttua. Kaikki kalat tulisi tainnuttaa asianmukaisesti sen sijaan, että ne tukehtuvat kalastusalusten pyydyksissä.

Animalia katsoo, että kalankasvatuksen huomattava lisääminen Suomessa aiheuttaa vakavan riskin eläinten hyvinvoinnille. Kalojen hyvinvoinnin puutteellinen säätely ja käytössä olevat ongelmalliset käytännöt kertautuvat helposti, kun uusia kasvatuslaitoksia perustetaan. Mitään suunnitelmia tuotannon volyymin kasvattamiseksi ei tulisi voida tehdä ilman että vastataan eläinten hyvinvointia koskeviin kysymyksiin uskottavalla tavalla. Tämän vuoksi edistämishjelmaan olisi kirjattava erillinen suunnitelma kalojen hyvinvoinnin parantamisesta, missä puututaan edellä mainittuihin seikkoihin. Kalojen hyvinvoinnin parantaminen on asia, joka kiinnostaa myös kuluttajia kasvavassa määrin.

Uotila Laura
Animalia ry